

NOWY CZAS

KATOWICE
UL. JERZYCHOWSKA 8
TELEFON 29-48

10gr

REPREZENTACJE

BIELSKO, Kolejowa 14, tel. 29-04
BOGDANÓW, Rynek 12, t. 0-42
CIESZYN, ul. Główna 10, 20
RYBNIK, Rynek 10, 20
WARSZAWA, Rynek 10, 20

Tajemnicze usiłowanie porwania Romusi -- córeczki Gorgonowej i Zaremby Samochód... dwóch mężczyzn... alarm służącej...

Wygląda to wielce nieprawdopodobnie. Komuż i dla jakich celów przyszłoby do głowy porwać 4-letnie dziecko, jeżeli o wyciągnięciu z tego jakichś korzyści finansowych droga np. szantażu — nie może być mowy, choćby ze względu na fakt, że ojciec tego dziecka nie jest bynajmniej tak bardzo zamożny.

A jednak fakt jest faktem, a w świetle zeznań naocznego świadka przedstawi się następująco:

Wczoraj w godzinach południowych przed willą inż. Jorasa w Nowym Miasteczku koło Powązek pod Warszawą, gdzie po tragicznej śmierci córki swej Lusi zamieszkał architekt Henryk Zaremba z dziećmi — Stasiem i 4-letnią Romusią — zajeżdżało duże, kryte auto prywatne, zatrzymując się przed bramą wjazdową willi.

Dwu eleganckich panów, wydawczy jakiegoś polecenia szoferowi wysiadło, nie zamykając za sobą drzwiczek samochodu, poczem obaj, stanawszy przy kracie, otaczającej ogródek, poczęli

plnie przypatrywać się małej Romusi.

pozostawionej chwilowo bez opieki, przy zabawie w piasku.

W pewnym momencie jeden z panów zawołał Romusie po imieniu, i gdy dziecko z całym zaufaniem zbliżyło się do kraty — nawiązał z nią

pleśszczotliwą, wesołą rozmowę. Trudno wiedzieć o czym, w każdym razie, w wyniku tej pogawędki — Romusia

przeszła wzdłuż ogrodzenia do furty, gdzie czekał już drugi z tajemniczych panów.

Zaledwie dzieciak zdążył uchylić furty —

porwano go na ręce.

Obaj panowie nabyto zagadując Romusie i podając jej jakieś smakołyki poczęli nieznacznie oddalać się w kierunku czekającego na pełnym gazie samochodu.

Jeden z nich wsłodził nawet i wydział rece do drugiego, widocznie chcąc odebrać od niego Romusie...

W tejże chwili, drzwi willi wiodą-

ce na werandę otworzyły się. Wy szła z nich służąca, która miała wezwać Romusie na obiad.

Widząc co się dzieje, błyskawicznie orientując się w sytuacji, pobiegła cpośredzej do furty, wołając: Romusia! Romusia!... Chodź tu zaraz...

Na ten okrzyk, pan trzymający dziecko na ręku postawił Romusie na ziemi i pośpiesznie wskoczywszy do samochodu zatrzasnął drzwiczki.

Jednocześnie auto ruszyło z miejsca i w największym pędzie poczęło się oddalać.

Na alarm służącej nadbiegł policjant, który też niezwłocznie zawiadomił o zajściu swój komisariat i urząd śledczy.

Wszczęto energiczne dochodzenie.

narazie jeszcze — bez wyniku. Pobudki usiłowanego porwania córeczki Gorgonowej przedstawiają się zupełnie tajemniczo.

Sprawa o kostjomy panienek zakończona wyrokiem uniewinniającym

W sadzie apelacyjnym ogłoszono wczoraj o g. 12.15 wyrok w procesie prefekta łomżyńskiego seminarium żeńskiego ks. Łady przeciw 18 nauczycielom o zniesławienie, wiążące się ze znanym orędziem biskupa Łukomskiego, wymierzonym przeciw krótkim kostjom gimnastycznym dla dziewcząt.

Sąd zatwierdził wyrok uniewinniający pierwszej instancji, wychodząc zresztą z innych założeń, niż sąd okręgowy.

Przedmiotem sprawy był ogłoszony przez gazety łomżyńskie list nauczycieli do ks. Łady, jak się okazuje, wydrukowany bez zezwolenia podpisanych nauczycieli, zatem ci nie mogą za to odpowiadać.

Co do kwestii samych kostjumów oraz moralności w żeńskim seminarium łomżyńskim sąd pozostawił je odłogiem, stwierdzając jedynie, iż obrońcy nie przeprowadzili dowodów, by postępowanie ks. Łady było niekoleżeńskie, lub by inspirował on biskupa.

Nieprawdziwe pogłoski o obniżeniu pensji urzędników

W związku z pojawiającymi się coraz częściej pogłoskami o zamierzonych jakoby obniżce uposażeń państwowych, należy przypomnieć, że pogłoski te ukazywały się już niejednokrotnie i że minister skarbu miał sposobność zaprzeczenia im, zgodnie z ustosunkowaniem się czynników rządowych do tego zagadnienia.

Badanie chusteczki Gorgonowej Wspólne orzeczenie prof. Hirszfelda i prof. Olbrychta

Wyniki badań biegłych w procesie Gorgonowej prof. Olbrychta i prof. Hirszfelda różniły się znacznie w poglądzie na elementy grupy A, znalezione na chusteczce Gorgonowej.

Jak wiadomo, prof. Olbrycht twierdził, że elementy te

pochodzą z krwi Lusi,

a na miejsca niezakrwawione chusteczki dostały się podczas jej prania, czego jakoby miał nie uwzględnić w swych badaniach prof. Hirszfeld.

Uczony warszawski natomiast oświadczył, że po zastosowaniu dokładnych i precyzyjnych metod

udało mu się ustalić istnienie elementów A w miejscach niezakrwawionych chusteczki, które

nie pochodzą z krwi,

a z innych wydzielin jak np. ślina, pot i t. p.

Odkryte przez prof. Hirszfelda elementy grupy A są jednakowe na miejscach zakrwawionych i nie zakrwawionych chusteczki, z czego wynika, iż nie można twierdzić, że pochodzą one z krwi.

Spór ten miał wreszcie zostać wyjaśnionym podczas powtórných badań, przeprowadzonych przez obu uczonych wspólnie w warszawskim Państwowym Zakładzie

Higieny.

W tym celu prof. Olbrycht przybył do stolicy i udał się natychmiast do gmachu Zakładu, gdzie oczekiwał nań już prof. Hirszfeld wraz ze swą asystentką.

Badania trwały

w ciągu dwóch dni.

Polegały one na wynikach otrzymanych przy pomocy reakcji chemicznych w próbkach — nie wymagały więc żadnych skomplikowanych aparatów.

Metodę prof. Hirszfelda uważnie obserwował jego kolega z Krakowa.

Po zakończeniu badań, które nastąpiło wczoraj przed południem, obaj uczeni podpisali

wspólne orzeczenie,

które zostanie w dniu dzisiejszym odczytane na rozprawie sądowej w Krakowie.

Orzeczenie to ma być podobno zgodne z poprzednimi twierdzeniami prof. Hirszfelda i tem stanowi potwierdzenie jego metod i wniosków.

Biegły krakowski, prof. Olbrycht opuścił stołecę wczoraj jeszcze, by dziś móc wziąć udział w wznowionej po przerwie, wywołanej powyższymi badaniami, rozprawie sądowej w procesie Gorgonowej.

Dolar znów spada Wczoraj -- 8 zł. 10 gr.

Dolar spada w dalszym ciągu. Po katastrofalnym obniżeniu się kursu, a następnie chwilowej poprawie, wczoraj notowany był dalszy spadek dolara tak w obrotach bankowych jak i prywatnych.

Bank Polski płacił wczoraj rano 8.20, w południe już tylko 8.10. Na mieście płacono 8.26. Dolar złożył — 9.17 i pół.

Naogół na warszawskim rynku walutowym panuje dość znaczny

niepokój.

Obroty są wogóle minimalne i to nie tylko dolarami, lecz i innymi walutami. Za markę niemiecką płacono wczoraj 202, żądano 205, za rubla złote 4.82.

Na uwagę zasługuje fakt, że w Federal Reserve Bank w ciągu ostatnich 10 dni zapas złota wzrósł podobno do 4.313 mil. dol. Dolar więc osiągnął 61.5 proc. pokrycia w złocie.

Sprawozdanie z procesu

GOLDFODENA
i Kołaczkowe

na str. 4-tej

Zastanówmy się trochę...

Wbrew zdrowemu rozumowi

I znów oto mamy do zanotowania i rozważenia dziwoląg — jeden z tych, które tak bujnie zakwitają na bujnej łące naszego życia zbiorowego.

Istnieje w Warszawie gazownia. Jest przedsiębiorstwo miejskie, a więc nie żaden twór wrogi, obcego kapitału, który żerując na polskim konsumencie, nabija swe kabzy lichwiarskim zyskiem.

A jednak przedsiębiorstwo to, znajdujące się w rękach stołecz-

negu samorządu, bije skutecznie rekordy zdzierstwa i wyzysku, nie pozostając w tyle za najbardziej zachłannymi placówkami, stworzonymi przez cudzoziemców poto tylko, aby wypompuwać z Polski pieniądze.

Gazownia warszawska poza nadmierną ceną gazu, pobiera pozatem od abonentów stałą miesięczną opłatę w wysokości 3 zł. 75 gr. od gazonierza.

„Tylko” 3 zł. 75 groszy!.. W ten sposób w przeciągu krótkie-

go czasu gazownia pokrywa koszt własny gazonierza, potem zaś zgarnia już tylko czysty zysk w pełnej wysokości tej opłaty, aby „po najdłuższym życiu” abonenta zabrać mu aparat, wypożyczyć komu innemu i zgarnąć haracz w dalszym ciągu — bo gazonierz nie przestaje być jej własnością nigdy!..

Rzecz jasna, że stan taki wytworzył wrogi stosunek do gazowni ze strony abonentów, których protesty stawały się coraz głośniejsze.

Dyrekcja postanowiła tedy „pójść abonentom na rękę” i... strzeliła takim konceptem, że doprawdy niewiadomo, czy pomysł ten zrodził się w głowach panów dyrektorów na serio...

Postanowiono mianowicie ob-

niżyć opłatę z 3 zł. 75 gr. do 1 zł. 75 gr. dla tych odbiorców, którzy nie zużywają więcej niż 25 metrów sześć. gazu.

I nie przyszło tym panom z dykcji do głowy, że przecież teraz każdy abonent będzie się starał zużyć gazu jaknajmniej, aby — być może — osiągnąć ową granicę 25 metrów i zaoszczędzić 2 zł. na opłacie za gazonierza.

Wszędzie indziej — na całym świecie — gazownie robią wszystko możliwe, aby zwiększyć spożycie gazu, stosując w tym celu przeróżne ulgi i premie dla odbiorców — w Warszawie jednak, w prześwietniej gazowni miejskiej dzieje się wprost odwrotnie.

Widocznie obowiązuje tam inna logika, niż wszędzie...

Drugi Klimontów

Głód pod ziemią

CZESKI CIESZYN, 24.4. — (Tel. wł. — Na kopalni „Jan Karol” w Karwinie, gdzie od czwartku dwie zmiany górników w liczbie 556 ludzi, pozostaje pod ziemią, strajk trwa w dalszym ciągu.

Kopalnia należy do hr. Larisch Monnich, a dyrektorem jej był słynny defraudant milionów, Zajczek, który po oszustwach zbiegł do Południowej Ameryki i tam został aresztowany.

Przyczyną strajku było zwolnienie 8 górników, Polaków, przyczem kilku z nich posiadało obywatelstwo polskie. Reszta górników prawie w stu procentach Polaków, Karwiną jest bowiem najsłabszym środowiskiem polskim na czeskiej części Śląska Cieszyńskiego, ogłosiła solidarność z wydalonymi i zażądała od dyrekcji, ponownego ich przyjęcia. Gdy dyrekcja żądanie odrzuciła, górnicy zdecydowali się na strajk włoski i głód.

Wczoraj wywieziono z podziemi 5 zemdlonych z głodu strajkujących. Górnicy zachowują się z godnością i spokojem. Siedzą w głównych chodnikach, oświetlonych elektrycznością, rozmawiają pocichu, a niektórzy drzemają na pryczach.

Posepny dramat

PARYŻ, 24.4. Zamieszkały wraz z niejaką Rajmundą Gaborin pracownik branży samochodowej Paweł Ledru dał do niej trzy strzały, czwartym zaś zranił się ciężko w głowę.

Raniąca zeznała, iż stało się to za obojętnym porozumieniem, — oboje bowiem przed kilku dniami stwierdzili, że są zarażeni chorobą, którą uznali za nieuleczalną.

Stan kobiety jest ciężki, mężczyzny zaś beznadziejny.

Wizyty bohaterów moskiewskiego procesu

LONDYN, 24.4. Po złożeniu wizyty w dykcji Towarzystwa Metropolitan Vickers, czterech inżynierów angielskich, bohaterowie procesu moskiewskiego udali się do ministerstwa spraw zagranicznych, gdzie zostali przyjęci przez ministra Simona.

zbitych z desek. Przed bramami kopalni gromadzą się tłumy kobiet i dzieci.

Wojna na Wschodzie w japońskim świetle 16 chińskich dywizyj przygotowuje się do boju

Japońskie koła dyplomatyczne ogłaszają specjalny komunikat, twierdzący, iż wojska mandżursko-japońskie, zbliżające się — jak doniosły depesze — do Pekinu i Tien-Tsinu,

nie mają zamiaru okupowania tych miast.

Komunikat japoński stwierdza, że obecnie prowadzona akcja wojskowa ma na celu wyłącznie ode-

pchnięcie oddziałów chińskich, które usadowiwszy się przy Wielkim Murze,

provokowały stałe wojska mandżursko-japońskie.

Przekroczenie przez wojska mandżursko-japońskie w kilku miejscach Wielkiego Muru tłumaczyć należy tylko lokalnymi względami strategicznymi, które dadzą się łatwo zrozumieć, jeżeli wziąć pod

uwagę, że walki toczyły się bezpośrednio pod samym Wielkim Murem.

Według ostatnio otrzymanych oficjalnych doniesień, wojska mandżursko-japońskie zatrzymawszy się na linii 20 — 30 km. na południe od Wielkiego Muru, t. j. wzdłuż rzeki Lan-Ho (około 200 kilometrów na północo-wschód od Pekinu), nie posuwają się zupełnie naprzód. Najlepszym dowodem tego, iż wojska mandżursko-japońskie nie mają zamiaru zająć Pekinu i Tien-Tsinu jest fakt, iż wojska te mogłyby, przy uwzględnieniu

łatwo dającego się przejść równinnego terenu przebyć tak nieznaczną przestrzeń bez najmniejszych trudności w nader krótkim czasie.

Wobec powyższego fakt często go powtarzania pogłosek o planowaniu zajęcia tych miast, w szczególności pogłosek o bombardowaniu szpitali i t. p., można z całą pewnością tłumaczyć chęcią spowodowania przez Chińczyków

interwencji państw obcych i świadomie prowadzona, a zmierzająca ku temu propaganda.

W końcu informacje japońskie stwierdzają, że generałowie chińscy zgromadzili

ogromne ilości wojska, tak, iż na samym lewym brzegu rzeki Lan-Ho jest około 16-tu dywizyj, t. j. sił 6 — 7 razy większe od sił mandżursko-japońskich. Wzbudza to podobno

ogólny niepokój i ogromnie zaostrza położenie.

Jednakże, o ileby Chińczycy nie zaprzestali swej akcji, wówczas wojska mandżursko-japońskie mogłyby być zmuszone przystąpić do ofensywy, lecz wówczas cała odpowiedzialność musiałaby spaść na Chinów.

Król duński

na nabożeństwie w synagodze

KOPENHAGA, 24.4. Po raz pierwszy w historii Danii władca jej był obecny na nabożeństwie w synagodze.

Stało się to w dniu uroczystego obchodu stulecia synagogi, dokąd przy-

był król Chrystian 10-ty w otoczeniu swity.

Miejscowy rabin wygłosił przemówienie powitalne, w którym wyraził wdzięczność za przychylne traktowanie żydów, zamieszkałych w Danii.

Zabiegi o 3.000.000 złotych na zatrudnienie bezrobotnych w Łodzi

ŁÓDŹ 24.4. — Tel. wł. — Związek zawodowy „Praca” w Łodzi urządził wczoraj zebranie, poświęcone Funduszowi Pracy.

Do nowego roku Łódź ma wpłacić do kas Funduszu 12 milionów zł., dostanie natomiast stamtąd na ro-

boty publiczne tylko 700.000 zł.

Robotnicy stwierdzili, że suma ta jest zamala na potrzeby Łodzi.

Postanowiono podjąć starania, aby dla Łodzi przydzielono z Funduszu Pracy 3 miliony złotych, co pozwoli zatrudnić 6.000 bezrobotnych.

Oszust w sutannie aresztowany w Zduńskiej Woli

ŁÓDŹ 24.4. — Tel. wł. — W Zduńskiej Woli aresztowano wczoraj znanego oszusta warszawskiego Tarło - Tarłowskiego, występującego w sutannie i grasującego wśród księży.

Tarło zgłosił się na miejscową plebanję i przedstawił się, jako ksiądz Tarłowski z diecezji mohylowskiej.

Ks. proboszcz Masłowski był już jednak powiadomiony przez swego przyjaciela ks. prob. Pogorzelskiego z Włocławka, że przyjeździe do niego oszust w sutannie.

Ks. Masłowski zawiadomił wobec tego policję i oddał oszusta w ręce posterunkowych.

Tarło osiadł znów za kraty.

Dr. Hofmoki-Ostrowski—adwokat i pisarz

Ki ka słów o autorze naszej nowej powieści

Rozpoczynamy w numerze dzisiejszym drukowanie powieści p. t. „On czy ona?” napisanej na tle prawdziwego zdarzenia przez mecenasa dr. Zygmunta Hofmoki-Ostrowskiego.

Nazwisko Autora jest tak powszechnie znane, że właściwie nie ma potrzeby przedstawiać Go Czytelnikom.

Głośny adwokat, jeden z najznakomitszych polskich obrońców w sprawach karnych, ma za sobą zgóra 30 lat praktyki obrończej i pisarskiej.

Dorobek literacko-publicystyczny Hofmoki-Ostrowskiego jest le dny w swoim rodzaju.

Wszystko, co wychodzi z pod jego pióra — a jest tego niemało — ma swoistą, Hofmoki-Ostrowskiemu tylko właściwą pieczęć, co sprawia, że nawet gdyby Autor nie podpisywał swych publikacji, odgadnąć można bez trudu, że to on i tylko on

mógł je napisać...

Głębokie odczucie życia i ludzi, szczere, porywające przejęcie się ich losami i ich niedolą, rzadki dar szybkiej i trafnej obserwacji, wielkie serce i wrażliwe nerwy — oto właściwości, które czynią z Hofmoki-Ostrowskiego nieprzeciętną postać i przylgają z każdego jego wystąpienia publicznego.

Jako obrońca i pisarz zastana-

wia nadto Hofmoki-Ostrowski żywioł i oryginalna odrębnością swych sądów, a nadto rzadko spotykanym umiłowaniem prawdy żywej, co

stwarza mu pozycję wyjątkową w naszych stosunkach, nieodbiegających przeważnie od przeciętności i szablonu.

Życie — to życie, które tak głęboko czuje i rozumie Hofmoki-Ostrowski — jest tematem również Jego ostatniej powieści,

powieści zupełnie niezwykłej, której druk rozpoczynamy dzisiaj.

Poprzedza ją wstęp, którego zrozumienie zbliży Czytelnika z sylwetką duchową Autora.

A potem... Potem roztacza się przed oczami Czytelnika niesamowity film,

wiernie „nakręcony” z życia.

Nie ma tam ani jednego słowa, ani jednego przecinka poza wiersz na prawdę życiową.

Niezmienione zostały nawet nazwiska bohaterów...

Jeśli tajemnicza tragedia brzuchowicka i wynika z niej sprawa Gorgonowej potrafiły obudzić tak żywe zainteresowanie i przejęcie się opinii publicznej to i

sprawa zabójstwa Jana Sumki, soltysa wsi Koczargi-Nowe —

która jest tematem powieści

„On czy ona?” — obudzić musi wśród Czytelników niemięjsze zainteresowanie.

A jednak i pan Piłacki w towarzystwie op. Prokoppa i Malinowskiego

Sledztwo w sensacyjnej sprawie nadużyć straży ogólnowej w Warszawie zostało już zakończone. Sędzia Sledczy Długosz zarządził zamknięcie śledztwa, po złożeniu ostatecznej ekspertyzy buchalterycznej, co nastąpi jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia.

Jak się dowiadujemy, obok komendanta Prokoppa i por. Malinowskiego, akt oskarżenia obejmie również osobę ławnika Piłackiego.

W charakterze świadków powołano cały szereg dygnitarzy miejskich.

Dr. Zygmunt Hofmoki-Ostrowski

ON CZY ONA?

(Czy nie omyłka sądowa?)

„Gdyby ludzie mówili o mnie, co mówią do mnie, a do mnie co mówią o mnie, zabiłbym trzech, skaleczyłbym dziesięciu, obił stu i skończył w kaftanie bezpieczeństwa, a całe miastoby się dziwiło, co tego „genjalnego dżentelmena” „o gołębiem sercu” doprowadziło do furii...”

Tam, na ulicy...

Chorągwie, festony, bębny i fanfary...

Pochody, odczyty, rewje i pomniki. Tryumf zmarłych wstania, po dziesięćkroć trzysta tysięcy powtarzany, idzie w świat... potężnie, z milionów piersi grzmi dumny okrzyk:

„Jesteśmy!”

A tutaj...

Obcudzone uroczyście święta Odrodzenia wtłaczają lepsze duchy ze świetlanej powierzchni radosnych haseł do owej ciemni rozmyślań i refleksji, które gromadzą się w podświadomej rejestracji uczuć i myśli, rodzą sądy krytyczne i oparte na nich plany na najbliższą przyszłość.

I widzi się między rozświeconionymi, roześmianymi, rozkrzyżczanymi twarzami młodzieży, zatroskane i brzydą smutku przebrane oblicza tych, którym dziś obojętne, którym wczoraj bolesne, których jutro zaprzęga i wzywa do dalszych wysiłków i dalszych poświęceń, których posłannictwo, kilkoletnie okresy zgóry obejmować musi, a lat dziesiątki objąć jest skore.

I on także, obrońca karny, rzecznik nieszcześcia, kroczy w swym krwawym zapasie z ludzkim niedowładem, wpatrzony ponuro w pochód krzywdy, który znaczą błędy i niedoskonałość, zostawiając wesołość i radość innym, na swe barki biorąc tylko żal i smutek tych, których śmiech, jeżeli czasem do celi zawita poprzez kraty, w zatrutej masce ironji wychodzi na światło.

Ale... wszak to parjasy, wycięte ze społeczeństwa, jak wrzody, wytrącone z szeregów, balast, kłopot dla administracji, ciężar dla rodziny, wyrzut dla prawodawcy, a postrach i groza dla wszystkich.

Dwa światy! Ludzkość i oni, prawo i bezprawie, moralność, etyka, uczciwość i... niewolnicza służba instynktom, odruch prawda życia, co bez kodeksu, więzień i szubienic każe swoim wyznawcom kochać zbrodnię, lubić występki, tęsknić do wolności absolutnej.

Dwa bieguny!

Wahadło, które je obiega, pedzi ku jednemu i murza się w morzu cnoty, światła i szczęśliwości i okiem przeznaczenia odczytuje hymny uniesień, złote słowa objawienia, hasła siły i zapadu, aby po chwili, na drugim krańcu swego szlaku, utonąć w gnojowisku nędzy, w śmietniku zaułków, w ciemniach kazamat i odcyfrowywać ryte paznogiemi na zczerniałych ścianach przekleństwa...

I buja wahadło, tam i z powrotem, w słońce i w czerń, tam

i zpowrotem, a na zegarze świata przesuwają chronos wskazówki.

Tak. Na obu szczytach toru plawi się w skrajnościach życie i śmierć, cnota i zbrodnia, wolność i kajdany, honor i hańba, takie wyraźne, takie proste, takie przez kontrast uchwytnie, takie znane, takie codzienne...

I nieciekawe.

Ale... pomiędzy tymi szczytami skrajności wielki kroczy korowód. To ci, co bliscy Edemu, o szczybel od raju, już światłem obłani, a jeszcze się w niem nie kąpiący, co kompromisem zarażeni, w straconych aniołów idą grupie. Zanim zejdziesz z nich złoto, promieniem słońca dziergane, pra swój szych pod światło, oni także onofliwi.

A u drugiego końca ci, co ze stopni szafotów, od drzwi więzień wracają, co pletnowani, piętna nie zdradzają, co, jak karaś oczka sieci przeszedłszy, na powierzchnię wypływają, aby w srebrnej łusce odbić słońca promień... co brud grzechu zedrzyć usiłują, w lachman się onoty strojąc... — Żyć! żyć w świetle! — wołają, wybierając te środowiska, do których za nimi głos hańby nie zdąży...

I ci nieciekawci. Przed okiem zmrużonym spada z nich maska. Cynicznie wykrzywiony trud komedii pryska. Litość? A może tylko wyrozumiałość, albo samo zrozumienie...

Nieciekawi.

To Pigmeje. Ci maluczcy. To główna masa. Nie lgną do fałsu. Pedza żywot pocziwego człowieka. Rodzą się, żyją i umierają, wedle odwiecznych prawideł kwadratury głupstwa. Bytuja dla przyczyny, nie dla celu. Wirują dokoła milionów osi. I u nich tam pogwary nizin. I tam walka, i tam ból i radość i zgrzyty, ale... wszystko w miniaturze. Trzódka Pana Jezusowa.

Mrowie obsiadające glob ziemski, rozpychające się lokciami, kradnące sobie powietrze, jest, bo być musi, a będąc, dowodzą, że być nie powinno, że niepotrzebne. I napełnia sobą i wsie i miasta, targi i kościoły, kąpnie i pociagi, wiece i mityngi, olbrzymie masą, liche atomem i nedzne...

I tutaj, w tej masie codzienności, w tej rodzinie przeciętnych, maluczkich, szanpanych głodem, pragnieniem, emulacją i nienawiścią, rozdieranych koterią, i ludzką, arcyludzką podłością, w tych tłumach pożeranych blichbrem, pedzających w wirze szaleńczej sarabandy fałszywe ogniki szczęścia, tutaj żyje i bytuje znachor-filozof, co posiada sztukę syntezy, co rwany prądem oko ma rozwarne, a żrenica powiększoną patrzy w duszę współziomków i widzi, widzi, jak pod powłoką z liczmanów, pod skorupą pancerza, pod maską konwensu wirują tryby mechanizmu, tra się osie o panwie, gryza zęby kół, fałują dźwigi i tłoki... ruchem prawdy spętane, pedzane kłamstwo na zewnątrz, każąc mu się rozlewać po rysach twarzy, wślizgiwać w ruchy, zatrzymać dźwięki słów, aż nie padnie mała ludzka, ciągłym wysiłkiem prawdy znużona.

I patrzy nieustannie, liczy i dodaje, odejmuje, mnoży i logarytmuje, uśmierca i sekcjonuje, leczy i zaraża. I widzi, widzi przerażeniem okiem i nie rozumie, nie rozumie różnicy, nie rozumie odstepu, nie rozumie krzywdy, mozołi się w dociekaniach i choć mu ciągle prawia, że tak być musi, że tak było i będzie, że próżny wysiłek, że...

Nie nie rozumie...

(Dalszy ciąg jutro).

Dobrana trójka szantażystów Goldfaden, Kleczkowi i Skonieczna przed obliczem sprawiedliwości

CIESZYN, 24.4. — Tel. wł. — Dziś o godz. 9-ej rano przed sądem okręgowym w Cieszynie rozpoczął się proces przeciwko głośnej trójce aferzystów: Goldfadenowi, jego ciotecznej siostrze, Kleczkowej, oraz Skoniecznej. Na wstępie rozprawy przewodniczący, sędzia Karwowski, odczytuje akt oskarżenia, poczem udziela głosu oskarżonemu Goldfadenowi. Goldfaden opowiada w jaki sposób zabrał się do przeprowadzania swoich interesów na terenie Polski, twierdząc że przyjmował różne towary w komis, gdyż handlował dywanami, miał stosunki i mógł sprzedawać nawet biżuterię.

Twierdzi, że byłby sprawy swoje uregulował solidnie, gdyby go nie aresztowano. W czasie jego zeznań okazuje się, że był on już kilkakrotnie karany za wyłudnianie oszustwa.

Zkłada wyjaśnienia oskarżona Kleczkowa, która twierdzi, że jako krewna Goldfadena chciała mu pomóc do zdobycia egzystencji na terenie Polski, dokąd przyjechał z Czechosłacji, i dlatego ręczyła za niego u kupców, u których pobierał w komis najrozmaitsze przedmioty. Goldfaden chwalił się przed kupcami, że posiada rozległe stosunki w sferach arystokracji polskiej i zagranicznej. Między innymi chwalił się, że zna się osobiście z hr. Potockim.

Kleczkowa przyznaje się do winy i twierdzi, że oszukiwała ludzi dlatego, ponieważ musiała płacić kolosalne procenty od pożyczonych pieniędzy.

Nawet pensję męża musiała oddawać wierzycielom, przeważnie lichwiarzom. Wiele poszkodowanych osób padło ofiarą własnej chciwości, gdyż Kleczkowa udzielała im wysokich procentów, a potem ich zarywała.

Oskarżona Skonieczna twierdzi, iż padła ofiarą oszustki Kleczkowej i, że ta używała jej do swoich niecznych celów. Do pozostałych zarzutów przyznaje się, twierdząc, że sfałszowała listy składki, oświadcza jednak, że zabrane na harcerzy 600 zł. zdeponowała w jednym z banków Bielskich i, że pieniądze te tam się jeszcze znajdują.

Sąd przystępuje następnie do przesłuchania świadków. Świadek Bielecki twierdzi, że Kleczkowa pożyczyla od niej 1200 zł. dając jej 300 zł. procentu. Później zaciągała jeszcze dalsze pożyczki i ogółem jest jej winna 1.300 zł.

Następny świadek Herman Stutzel, zegarmistrz z Bielska od którego Goldfaden wziął złotą papierošnicę, pierścionek brylantowy oraz koleżki brylantowe w komis, otrzymał gwarancję której zobowiązała się, że Stutzel do stanie pieniądze za sprzedane klejnoty, albo też Goldfaden zwróci mu biżuterię jeżeli jej nie zdoła sprzedać.

Rudolf Żelazko i Franciszek Woźniczka, szoferzy, zeznają, że jeździli z Goldfadenem do różnych miast Polski. Płacił im ratami ostatnio przestał płacić i jest im jeszcze winien pewne sumy.

Ryszard Swoboda, pełnomocnik, fabryki Jankowskiego, mówi o trzech perskich dywanach, które Goldfaden wziął od niego w komis, a które następnie wywiózł do Morawskiej Ostrawy, tam sprzedał, a pieniądze sobie przywłaszczył. Za dywany te ręczyła Kleczkowa.

Jako ostatni przed przerwą zeznaje portier hotelu z Bielska Sikora, od którego Goldfaden pożyczył 200 zł., a nadto nie zapłacił za hotel i telefon, tak że razem poszkodował go na 950 zł., wskutek czego Sikora stracił posadę.

Po przerwie zeznał Łukaszewicz, o której Kleczkowa pobrała 89 zł., zebrane na rzecz Związku powstańców śląskich, która to sumę Kleczkowa sobie przywłaszczyła. Nadto pożyczyla od niej pieniądze, których jej nie oddała wręczając jej wzamian za to materiał na suknie.

Jako dalszy świadek występuje Stanisław Suchoń, skarbnik koła polskiej rodziny opiekunów, które poszkodowane zostało przez Kleczkową na sumę 125 zł.

Świadek Gabzdyl, skarbnik bursy polskiej imienia I. Paderewskiego w Bielsku zeznał na okoliczność zebrań przez Kleczkową 396 zł. na rzecz Bursy, których jednakże nie oddała. Nadto poszkodowany został jeszcze komitet opieki nad żołnierzem na 110 zł.

Świadek Rudolf Vogel pożyczyl Kleczkowej 10 tys. zł. na kupno większej ilości masła, przeznaczonego rzekomo dla spółki brackiej.

Świadek Loeschnerowa Rozalia, że na restauratora z Bielska pożyczyla najpierw Kleczkowej 3 tys. rzekomo na kartofle dla domu zdrowia w Bystrej. Kleczkowa dała jej weksle podpisane przez męża, byłego dyrektora policji w Bielsku. Poczem znowu udzieliła jej pożyczki w wysokości 4 tys. zł. otrzymała z powrotem 4 tys. pożyczala jej dalej i w rezultacie Kleczkowa winna jest jej 7 tys. zł. na które posiada weksle wystawione przez nią, a żyrowane przez Kleczkę. Tytułem zysku z interesów, które prowadziła jej pieniądze, Kleczkowa wypłaciła świadkowi 1.200 zł.

Świadek Getreider, były urzędnik prywatny, pożyczyl Kleczkowej 500 dolarów na cele dostawy żywności do domu zdrowia w Bystrej i tytułem zysku od tych pieniędzy otrzymał za miesiąc 650 zł. Dyr. Kleczko miał rzekomo do niego telefonować i pytać, czy jest zadowolony z zarobku.

Rozprawa trwa i przeciągnie się prawdopodobnie do późnej nocy.

(*)

Imponująca manifestacja Król. Huty przeciwko zakusom niemieckim

Niedzielne manifestacje antyniemieckie w Król. Hucie miały przebieg niezwykle podniosły.

O dojrzałości polskiego społeczeństwa świadczy między innymi fakt zebrania się na placu targowym około 20 tys. osób.

Powagę chwili zakłóciło szereg incydentów, wywołanych przez domorośli hitlerowców, dla których ta spotanična manifestacja była solą w oku. W kilku wypadkach publiczność zmuszona była oddać prowokatorów w ręce policji.

Za prowokacyjne okrzyki w czasie przemówień i pochodu, zatrzymana policja mieszkańców Król. Huty: Ludwika Kuca (Wolności 12), Jerzego Banka (Słowackiego 9), Jana Szewczyka (Stawowa 13), Hermana Marszoła (Katowicka 33), Karola Koca (Średnia 7), Józefa Włodarskiego (3 Maja 40), mieszkańca Zgody Piotra Cholewe (11 Listopada 2).

Późatem podoficerowie 70 p. p. Strach i Solecki sprowokowani ordynarnymi wyzwiskami, skierowanymi pod ich adresem przez Wilhelm Orlika (Wolności 68) odstąpili go na odwach policji.

Zatrzymano również Alfreda Szypułę z Wielkich Hajduk (3 Maja 18), który w czasie pochodu wydawał okrzyki na cześć Hitlera.

Wszystkich zatrzymanych oddano do dyspozycji sądu administracyjnego w Król. Hucie.

Umundurowani hitlerowcy demonstrują nad granicą polską

Z pogranicznych miejscowości dochodzą wiadomości o demonstracjach antypolskich po stronie niemieckiej. W ubiegłą niedzielę przy był oddział umundurowanych hitlerowców ze sztandarem na odcinek graniczny pod Karol Emanuel. Szturmowcy odśpiewali kilka pieśni antypolskich, poczem odeszli w stronę Zabrze.

Podobna demonstracja miała

a domorośli hitlerowcy chcą dostać nauczkę

Ubiegłej nocy domorośli hitlerowcy wywiesili na wysokim słupie koło kościoła w Radzionkowie wielkich rozmiarów sztandar czarno-czerwono-biały ze swastyką hitlerowską. Sztandar ten ludność polska zdjęła i zniszczyła. Policja jest już na tropie sprawców tego czynu.

Nawet szkoły powszechne nie

miejsce opodal przejścia granicznego Stare Górecko. Obecnie na pograniczu uformowane są obozy oddziałów S. A., które usprawiedliwiają rozsiewaniem przez różne osoby pogłoskami, jakoby w najbliższych dniach należało spodziewać się wkroczenia wojsk polskich na Śląsk niemiecki.

Płotka ta jest szczytem wszystkiego.

są wolne od agitacji na rzecz Hitlera. Do szkoły w Lipinach przyniósł wczoraj jeden z uczniów Józef Sitko pudełko ołowianych figurek, wyobrażających szturmowców hitlerowskich. Chłopiec oświadczył nauczycielowi, że figurki te odlat jego ojciec, który jest kolejarkiem, zatrudnionym na terenie PKP. Katowice.

Wiosenna przygoda pana Abrahama

Chociaż chłód przejmujący, w powietrzu czuć wiosnę. Czuli ją też p. Abraham Kochman, kochliwy katowiczanie (Słowackiego 26). Burząca krew uspokoił on w przybytku miłośnicy Koryntu Marii Gaździanki (Jagiellońska 16), która okazję do wykozystania w kierunku skontrolowania zawartości portmonetki p. Abrahama. Najwidoczniej była to „rewizja” dawałająca, skoro chciała mamony koryntjanki przyswoić sobie nabita samymi 10-złotówkami sakiewkę p. Abrahama.

Pożegnanie przyjęło jednak niespo-

dziewany zgola obrót, bowiem p. Abraham uważał, że 200 złotych to zbyt wygórowany haracz za taki drobniaczek.

Pocwałował więc do komisariatu skąd powrócił w towarzystwie „krymów”.

Bez galanterji, panowie ci przystąpili do indagacji w wyniku czego portmonetkę z nietkniętą gotówką znaleziono na podwórzu domu, gdzie ją w obawie przed aresztowaniem rzuciła Gaździanka. Spotkała ją jednak przykrość, gdyż paka ja nie ominęła.

Z triumfującą miną opuszczał pan Abraham przybytek płatnej miłości.

Robotnicy „Andaluzji” zaniepokojeni

W związku z wnioskiem dyrekcji śląskich kopalń węgla „Andaluzja” w Kamieniu, odbyła się wczoraj konferencja u komisarza demobilizacyjnego. W toku tej konferencji ze względu na podniesione przez przemysłowców argumenty, okazała się konieczność zbadania sytuacji kopalni na miejscu, co nastąpi w tych dniach.

Nareszcie

ujęto alarmistę

Prawdziwą plagą straży pożarnej w Katowicach byli złodzieje, którzy dla zabawy pociągali za rączkę aparatu alarmowego powodując przybycie tam strażyackiego.

Dopiero wczoraj udało się policji skonnie ująć alarmistę którym okazał się 25-letni Alojzy Lisowski, robotnik taboru miejskiego (Zamkowa 67).

Za wybryk odpowie on przed sądem.

Czego już nie kradną

Do policji II komisariatu w Król. Hucie zwrócił się technik budowlany p. Rembalski (Ligota Górnicza 4) z prośbą o wszczęcie dochodzeń w sprawie kradzieży 13 radiatorów odmontowanych onegdajszej nocy z budowy przy ul. Ligota Górnicza 4.

Żle mu w Polsce?

W ub. sobotę w Wielkich Hajdukach awanturował się mieszkaniec Rudy Alojzy Marek (Bytomska 35).

Snać nie czuje się on w Polsce najlepiej, skoro wyrażał się ujemnie o urzędzeniach państwowych, wywołując zgorszenie publiczne.

Dziwnym zbiegiem okoliczności nawiązał się patrol policyjny, który domośniego hitlerowca osadził w pace, gdzie zapewne odejdzie mu chętko do podobnych wyskoków. Jeśli uważa p. Marek, że w Vaterlandzie lepiej — wolna droga.

Dwunogi niedźwiedź zwąchał miód

Z Białej donoszą:

Przykłą niespodziankę miał mieszkaniec Białej, mistrz tkacki, Karol Bittner (Lipnicka 47). Ostatniej nocy dobrał się nieznany dotąd amator do zamkniętej komory, która opróżnił z 6 ramek miodu z woszczyną oraz innych drobniejszych przedmiotów, czem wyrządził szkodę na ok. 70 zł.

Miodowego złodzieja poszukuje po-

Krociowy przemytnik udaje baranka

Dziś ogłoszony będzie wyrok w sprawie Egga

Sąd okręgowy w Katowicach pod przewodnictwem prezesa dr. Arcta jako wotantów sędziów Kowalskiego i Lenerta rozpatrywał dziś głośną sprawę czasu afery przemytniczej Henryka Egga, przemysłowca, obywatela szwajcarskiego. Oskarżał prokurator Stankiewicz, popiera oskarżenie delegat Dyrekcji Cel w Mysłowicach p. Siegier, bronił adw. dr. Ruski.

Egg trudnił się zawodowo przemytem, sprowadzając większe partie towarów z Niemiec bez opłat celnych. Na ślad tej afery wpadły organa straży granicznej, stwierdziwszy, że szereg firm bytomskich sprzedaje klientom z Polski towary, zobowiązując się dostarczyć je na miejsce za dopłatą 20 proc. do ceny kupna.

Na skutek zarządzonej obserwacji przytrzymano w Katowicach magazyniera bytomskiej firmy Wolffrom, Wilhelma Szubę, który zamierzał oddać do ekspedycji polskiemu Lloydowi 6-lampowy aparat radiowy. Przytrzymany Szuba zeznał wówczas, iż załatwia często podobne sprawy dla swej firmy przez Egga, który pobiera za to specjalną prowizję.

Oskarżony tłumaczył się, że załatwiał te sprawy tylko grzecznościowo.

Przewodniczący zwrócił oskarżonemu uwagę na śmieszność tego tłumaczenia, bowiem nikt nie może w to uwierzyć, by dyrektor poważnej firmy mógł stale i systematycznie grzecznościowo ekspedjować przemycane towary.

Przesłuchany w charakterze świadka komisarz straży granicznej Chmura zobrazował działalność oskarżonego, który przemyt przewoził swoim samochodem, a następnie w biurach przedsiębiorstwa, gdzie był dyrektorem załatwiał ekspedycje. Częściowo prze-

wozem wgiął Polski trudnił się z polecenia Egga firma Polski Lloyd w Katowicach, dalej dom spedycyjny Moszek i Abraham Spechriger w Wolbromiu, firma Hego w Bydgoszczy i Dom Spedycyjny Marty Blachety w Rybniku.

Pomocniczką Egga była mieszkanka Bielszowic niejaka Szarlota Behr. Przesłuchana w charakterze świadka Behr stwierdziła, iż samochód Egga był na granicy bardzo pobieżnie rewidowany. Świadek wymienia następnie przeszło 61 osób z trzejszej śmie-

tanki towarzyskiej, którym dostarczono zakupione przez nich w Bytomiu towary.

Po zamknięciu przewodu sądowego prok. Stankiewicz oraz delegat Dyrekcji cel domagali się surowego ukarania oskarżonego z uwagi, że czynów tych nie dopuszczał się z biedy, bowiem jako dyrektor dużej firmy miał dostateczne dochody.

Po przemówieniach obrońcy przewodniczący zapowiedział ogłoszenie wyroku na wtorek godz. 1-sza w południe.

Tak upływa dzień po dniu... Kartka z przeżyć bezrobotnego

Poniżej zamieszczamy charakterystyczny szkic niedoli bezrobotnego, skreślony w prostych i szczerych słowach przez jednego z naszych Czytelników, który z własnego, gorzkiego doświadczenia wie, jak smakuje chleb bezrobotnego.

Bezrobotni dzielą się na dwie kategorie... Pierwsza, to ci, którzy pobierają zasiłki — druga, to ci, którzy już nie dostają zasiłków, lub wogóle ich nie pobierali.

Tej drugiej kategorii los jest sto kroć gorszy...

Wymówki żony i płacz głodnych dzieci — to codzienny refren w ich domach.

Do tego przyłącza się depresja duchowa.

Przez jakiś czas sytuację ratuje wyprzedawanie sprzętów domowych i lepszego ubrania... Ale to na krótko starczy.

Przychodzi później myśl: „A mo żeby wyrobić sobie obiady... Przecież jako bezrobotny, mam do tego prawo”.

I zaczyna się wędrówka, przypominająca „dziadowszczyznę”.

Po długim wystawianiu w „ogonkach” dowiaduje się potrzebujać, że... nie z tego...

Czasem jakiś urzędnik, widząc strapioną twarz, szepnie, tak, do siebie — z dobrego serca:

— Panie, przecież tam udzielają pomocy... (tu wymienia adres instytucji). — Niech się pan zwróci, może co „panu pomoże”.

Towarzystwo (wszystko jedno jak się nazywa!). Godziny urzędowania 10 — 13... Na sali czeka długi szereg starszych i młodszych kobiet i mężczyzn...

Wyróżnia się kilka osób przyzwyczajonych ubranych... Inteligencja...

„Pani opiekunka” przychodzi z czterdziestominutowym opóźnieniem. Zaczyna się litanja: skarg, żalów i wzdychań... Płacz dławii ludziom w gardle niedopowiedziane słowa, a łzy stoczywszy się po policzkach opadają na kamienną posadzkę...

Odpowiedź, najczęściej, ta sa-

ma... A czasem na pocieszenie szept do ucha: „Może tam pani co poradzić”.

Inne miejsce, inna sala... Interesanci mniej więcej tacy sami... Czekają na „patrona”... Upływa kilka godzin. Nie można się doczekać...

Jeszcze jeden adres do „kolekcji”... Udzielają podobno zapomogi pieniężnej, ale trzeba złożyć podanie. Po miesiącu przychodzi „wywiad”... Niejaka otucha do serca wnosi pani w eleganckim futrze...

— Może ona zrozumie... Pani lustruje ciekawie pokój (kilka łóżek sublokatorskich, sufit grozi zawaleniem) i notuje odpowiedź: pracownik umysłowy, żona, półtora roku bez pracy, stan posiadania łóżko żelazne...

Podanie zostaje nieuwzględnione, gdyż łóżko było zasłane czyściami, a proszący miał na sobie czyste ubranie...

Ale są wyjątki... Niektórzy mają lepsze szczęście. Inni znów umiają tytułować różnych prześłów i opiekunów, umiemia nisko się kłaniać...

Przychodzi pewien człowiek do zakładu opiekuńczego. Pomiedzy nim a zakonnicą toczy się następująca rozmowa: „Był pan u spowiedzi?”. „Nie”. „To niech pan idzie”.

A po paru dniach: „Był pan u spowiedzi?”. „Byłem”. „A duży ksiądz zadał panu pokutę?”. „Pani odpowiedź”. „O, to pan jest człowiek niegrzeszny”.

Ale „w nagrodę” otrzymał 20 zł. gotówką i kwit na prowiant.

Nie wymienienie adresu w obawie, że księża nie nadszłyby szukać spowiedzi.

Odpowiedzi Czytelnikom

P. Magdalena Kotówna. Szarlej. Choć bezpłatne ogłoszenia przysługują wyłącznie stałym abonentom — uwzględniamy Pani życzenie w drodze wyjątku, umieszczając bezpłatnie. Prosimy nadsłać znaczek pocztowy na wysyłkę ewent. zgłoszeń.

P. Józef Wróbel. Nowa - Wieś. Od powiedzi listownych nie udzielamy. Nowele może Pan przysłać do przelżenia; nie wiemy, czy będą się nadawały do druku. Po przejrzeniu wrócimy.

19 milionów zł. grzywny! Największe oszustwo podatkowe

Jak dowiadujemy się, dobiega końca śledztwo w sprawie nadużyć podatkowych firmy „Pepege” (Polski Przemysł Gumowy) w Grudziądzu.

Śledztwo trwa już dwa lata. Zakończono dokładną ekspertyzę ksiąg handlowych i buchalteryjnych i podobno znaleziono olbrzymi materiał dowodowy.

Niezależnie od odpowiedzialności karnej, która grozi dyrekcji przedsiębiorstwa, władze skarbowe wymierzyły olbrzymią grzywnę podatkową w wysokości 19 milionów zł. Jest to niespotykany w Polsce rekord kryminalu podatkowego.

Okazało się, że Kasprowiecówna, bez ojca i matki ze Lwowa, zamknięta została w piwnicy przez 20-letniego syna konduktora, Mariana, który w obawie przed gniewem ojca, niechętnym okiem patrzącemu na ich miłość, ukrył Annę w piwnicy, za jej zgodą. Bardziej wyrozumiała matka Mariana Kubaczyńskiego, przynosiła zamkniętej srawę.

Zamurowana narzeczona Niesamowite odkrycie we Lwowie

LWÓW, 24.4. — Przy ul. Piastów 17 w piwnicy konduktora tramwajowego Kubaczyńskiego dokonano strasznego odkrycia. Oto do policji nad szedł anonim. zawiadamiający, że w piwnicy Kubaczyńskiego zamurowana jest młoda kobieta, przebywająca tam od szeregu dni, a co najdziwniejsze, bez żadnych z jej strony protestów.

Po otwarciu piwnicy ujrano na zaimprovizowanym na skrzyni łożu, za ścielonem workiem, 16-letnią, jak się później okazało, Annę Kasprowiecównę, śpiącą pod kołuchem. Obok łoża stała zgaszona świeca, garnek z wodą i kawał suchego chleba.

Zbudzona przez policjantów, Kasprowiecówna wodziła po obecnych przez rażonym wzrokiem.

Okazało się, że Kasprowiecówna, bez ojca i matki ze Lwowa, zamknięta została w piwnicy przez 20-letniego syna konduktora, Mariana, który w obawie przed gniewem ojca, niechętnym okiem patrzącemu na ich miłość, ukrył Annę w piwnicy, za jej zgodą. Bardziej wyrozumiała matka Mariana Kubaczyńskiego, przynosiła zamkniętej srawę.

Afera ta wywołała wielkie zaniepokojenie we Lwowie, tembardziej, że zawiera wiele niejasności.

A. CHRISTIE

CIEŃ NA ZASŁONIE

POWIEŚĆ

Sędzia pokłiwał pobłażliwie głową.

— Panie Stonor, mamy dowód zupełnie pewny, list miłosny, napisany przez tę Belle do pana Renta, wyrzucający mu, że ją zaniedbuje. Mamy prócz tego poważne powody, aby przypuszczać, że pan Rent przed samą śmiercią był wpłątany w intrygę z inną jeszcze kobietą, panią Dabrel, która mieszka w sąsiedniej willi.

Człoto sekretarza przecięła zmarszczka.

— Proszę mi wybaczyć, panie sędzio tę uwagę, ale zdaje mi się, że kroczy pan fałszywą drogą. To co pan twierdzi, jest mojem zdaniem absolutnie niemożliwe. Te fakty muszą znaleźć jakieś inne wytłumaczenie.

Sędzia wzruszył ramionami.

— Jakież inne może tu być wytłumaczenie?

— Dlaczego podejrzewacie panowie intrygę miłosną?

— Pani Dabrel przychodziła do niego wieczorami. Od czasu, kiedy pan Rent zamieszkał w willi Genowefa, pani Dabrel złożyła dużą sumę pieniędzy w swoim banku. Wysokość jej sięga czterech tysięcy funtów angielskich.

— To możliwe — powiedział Stonor — Ja sam, na życzenie pana Renta, przesłałem mu taką sumę. Ale nie chodziło tu o żadną intrygę.

— O cóż więc chodziło w takim razie?

— O szantaż! — powiedział Stonor wyraźnie, podkreślając swoje słowa silnym uderzeniem pięści w stół.

— Ach! — wykrzyknął mimowolnie sędzia.

— O szantaż! — powtórzył Stonor. — Wyżyłowano porządnie tego nieszczęśliwego człowieka, zapewniam panów. Cztery tysiące funtów w ciągu kilku tygodni? Mówiłem panom przed chwilą, że otaczała go jakaś tajemnica. Najwidoczniej ta pani Dabrel wiedziała dość dużo, aby go zmusić do płacenia.

— To możliwe! — wykrzyknął sędzia, bardzo poruszony. — Tak, oczywiście, że to możliwe.

— Możliwe? — ryknął Stonor. — To jest pewne! Proszę mi powiedzieć, czy wspomnianą pani Rent o tej intrydze miłosnej?

— Nie, proszę pana. Nie chcieliśmy jej sprawiać niepotrzebnie przykrości.

— Przykrości? Ależ ona roześmiałaaby się panom w nos. Mówię przecież, że to było zupełnie wyjątkowo dobrane i kochające się małżeństwo.

— Ach, to mi przypomina jeszcze jedną rzecz — odezwał się sędzia. — Czy pan Rent wtajemniczył pana w sprawę swojego testamentu?

— Wiem o wszystkim. Ja sam wręczyłem testament rejentowi. Mogę panom podać jego nazwisko, jeżeli potrzeba. Testament jest bardzo prosty. Połowa majątku przechodzi na żonę, która może korzystać do końca swego życia. Druga połowa ma należeć do syna. Pan Rent wyznaczył także kilka legatów. Zdaje mi się nawet, że i mnie pozostawił tysiąc funtów.

— Kiedy testament ten był zredagowany?

— O, jakie półtora roku temu.

— Czy zdziwiłby się pan bardzo, dowiedziawszy się, że pan Rent zrobił drugi testament, przed dwoma tygodniami?

Stonor wydawał się bardzo zdziwiony.

— Nie miałem o tem zupełnie pojęcia.

— Cały ogromny majątek zapisał bez żadnych zastrzeżeń żonie. Nie wspomniał nawet słowem o synu.

Stonor pokłiwał głową.

— To będzie bardzo ciężkie dla chłopca — rzekł. — Matka kocha go szalenie, ale wszyscy widzieć w tem będą brak zaufania do własnego dziecka. Ciężki to cios dla jego ambicji. Wszystko to potwierdza jeszcze moje słowa, że państwo Rent żyli ze sobą w doskonałej harmonii.

— Istotnie, istotnie! — rzekł sędzia. — Możliwe, że będziemy zmuszeni zmienić na pewnych punktach nasze przypuszczenia. Przesłaliśmy już kablogram do Santiago i każdej chwili czekamy odpowiedzi. Sądźmy, że wszystko się wtedy wyjaśni. Jeżeli jednak myśl pana o szantażu jest słuszną, pani Dabrel powinna nam dostarczyć bardzo ważnych wskazówek.

Teraz odezwał się Puaro.

— Czy szofer Masters był oddawna na służbie u pana Renta? — zwrócił się z pytaniem do Stonora.

Przeszło rok.

— Nie wie pan, czy nie mieszkał on nigdy w Ameryce Południowej?

— Jestem zupełnie pewien, że nie. Poprzednio zatrudniony był u moich do-brych znajomych w Anglii.

— Jest pan więc pewien, że nie można go w tej sprawie podejrzewać?

— Najzupełniej.

Puaro wydawał się trochę niezadowolony.

Sędzia wezwał tymczasem wywiadowcę.

— Proszę uprzedzić panią Rent, że chciałbym z nią chwilę pomówić. Proszę jej powiedzieć, aby się nie trudziła. Przyjdę sam do niej na górę.

Wywiadowca skłonił się i wyszedł.

W kilka chwil później, ku naszemu wielkiemu zdziwieniu, na progu ukazała się pani Rent, śmiertelnie blada w swej żałobnej sukni.

Sędzia podsunął jej fotel, przepraszając żywo, lecz ona odpowiedziała mu tylko smutnym uśmiechem. Stonor z niezmierną serdecznością ujął jej dłoń. Nie był w stanie nic powiedzieć. Pani Rent zwróciła się do sędziego.

— Pan chciał ze mną mówić?

— Tak, jeżeli pani pozwoli. Pani mąż był podobno pochodzenia kanadyjskiego? Czy mogłaby nam pani powiedzieć o jego młodości, wychowaniu?

Wstrząsnęła głową.

— Mój mąż nigdy nie mówił mi o sobie, — powiedziała. — Wiem, że pochodził z północy i mam wrażenie, że dzieciństwo jego było bardzo nieszczęśliwe, bo nie lubił go wspominać. Życie nasze upływało na myślach o teraźniejszości i przyszłości.

— Czy w przeszłości jego była jakaś tajemnica?

Pani Rent uśmiechnęła się lekko i potrząsnęła głową.

— Sądzę, że nic szczególnie romantycznego, proszę pana.

Sędzia również się uśmiechnął.

— To prawda. Nie powinno się szukać we wszystkim melodramatu. Lecz jest jeszcze coś...

Zawahał się.

Stonor przerwał mu gwałtownie.

— Niech pani tylko pomyśli, że ci panowie wbili sobie w głowę nadzwyczajną rzecz. Przypuszczają, że pan Rent miał jakąś romantyczną przygodę z panią Dabrel, sąsiadką państwa.

Policzki pani Rent pokryły się gorącym rumieńcem. Odrzuciła głowę w tył i zagryzła wargi. Twarz jej drgała konwulsyjnie. Stonor patrzył na nią zdziwiony, lecz komisarz pochylił się ku niej i powiedział łagodnie:

— Przykro nam bardzo smucić panią, lecz może pani zdoła nam wyjaśnić, czy pani Dabrel była kochanką męża pani?

Z rozpaczliwym szlochem pani Rent ukryła twarz w dłoniach. Łkania wstrząsały całą jej postacią. Podniosła wreszcie głowę i powiedziała przerywanym głosem:

— Była nią może kiedyś!

Nie umiałbym opisać zdumienia, jakie odmalowało się na twarzy Stonora. Był zupełnie oszołomiony.

JAN RENT

Nie wiem, jak potoczyłaby się dalsza rozmowa, gdyby nie to, że drzwi od salonu otworzyły się i wpadł przez nie szybko wysoki młody chłopiec.

Miałem przez chwilę niesamowite wrażenie, że to zmarły ożył. Dopiero później zorientowałem się, że ciemne włosy przybyłego nie miały srebrnych nici i że był to w istocie bardzo młody człowiek. Skoczył ku pani Rent, nie zważając na naszą obecność.

— Matko!

— Janku!

Objęła go ramionami z krzykiem:

— Mój najdroższy! Skąd się tu bierzysz? Miałeś przecież przed dwoma dniami wsiąść na okręt w Cherburgu?

Poczem, przypominając sobie o obecnych zwróciła się ku nam i powiedziała:

— To mój syn, panowie.

— Ach! — szepnął sędzia, odpowiadając na ukłon młodzieńca. — A więc nie odjechał pan okrętem „Anzora“.

— Nie, proszę pana, jak to panom zaraz wytłumaczę. „Anzora“ miała dwudziestoczworgodzinne opóźnienie, na skutek jakichś uszkodzeń w maszynach. Byłbym zamiast onegdaj, pojechał wczoraj wieczorem, kiedy przy czytaniu dziennika rzucił mi się w oczy opis... tego okropnego... nieszczęścia, które na nas spadło.

Głos jego załamał się i oczy napędlili łzami!

— Biedny ojciec! Biedny, biedny ojciec!

(Dalszy ciąg nastąpi).

3000 skradzionych łyżek i skandal w jadalni moskiewskiej

W moskiewskiej „Prawdzie” pod grzmiącym tytułem „Hafba łożdziejom we własnej kooperatywie” znajdziemy kapitalny obrazek, wymownie ilustrujący stosunki panujące w pewnych dziedzinach życia w „czerwonym raju”.

Oto w moskiewskiej jadalni robotniczej giną codziennie łyżki. Kierownik zakładu jest zrozpaczony, gdyż lęka się odpowiedzialności za niedozór nad mieniem robotniczej kooperatywy.

A łyżki, widelce i noże giną codziennie w zaskakujący sposób. Wyda ich 700 — otrzymuje przy rachunku tylko 550.

Rozwiesza więc na ścianach lokalu płomienne wezwania do towarzyszy robotników, ażeby nie niszczyli dobra wspólnego, ażeby nie kradli, ażeby wreszcie i jego samego nie wtrącałi w nieszczęście.

Wszystko to jednak pozostało bez rezultatu.

Wreszcie wpada na genialny pomysł: ogłasza, że naczynia do obiadu wydaje się za złożeniem kaucji w kwocie jednego rubla. Kaucję tę zwraca się konsumentowi po zjedzeniu obiadu przy kasie, pod warunkiem równoczesnego oddania naczyń, a prze-

de wszystkim łyżek.

W pierwszym dniu wszystko zgadza się co do loty.

Wydano towarzyszom 700 łyżek i ta sama ilość zostaje zwrócona przy kasie. Zarządzający promienieje z radości.

Na drugi dzień sprawa poszła jeszcze lepiej: wydano 650 a otrzymano 850 zpowrotem!

Trzeci dzień staje się dopiero sadnym dniem dla kasjerki i zarządzającego.

Zarzucono ich setkami łyżek.

Wreszcie zabrakło kasjerce rubli w kasie na zwrot kaucji. A przed kasą ustawił się długi ogon towarzyszy, którzy zaczynają niecierpliwie się, huczeć i kłać kasjerkę i zarządzającego: „oszuści, łobuzy — wróćcie nam kaucję pobrane od nas przed obiadem za łyżki”.

Hulasy zgromadziły tłum ludzi przed lokalem, a to znówu ścigało policję.

I wtedy dopiero nastąpiło wyjaśnienie.

Okazało się, że towarzysze dowiedziawszy się, że zarząd jadalni bierze za łyżkę kaucję, którą zwraca przy wyjściu, rzucili się gromadnie do konsumu z łyżkami i, płacąc po 60 kopiejek wykupili cały zapas.

Następnie wchodzili do jadalni, zamawiali jedzenie i z kieszeni wyciągali własne przybory, po obiedzie oddawali je jako otrzymane za kaucję i imitowali po rublu za sztukę.

W ciągu 2 dni sprzedali w ten sposób pomysłowi ideowcy aż 3000 łyżek własnej zresztą kooperatywy.

Ciocia z lornetką Walka o prawa brata

Znaną jest rzecz, że między sublokatorami a właścicielami mieszkań w Warszawie panują obecnie w dobie nadmiaru „pokoi przy rodzinie” niezwykle serdeczne stosunki.

Odnajmujący pokoje lokatorzy radziby nieba przychylić swym sublokatorom, w lot zgadują ich życzenia, chcieliby, żeby zamieszkała u nich osoby czuły się jak w rodzinie.

Oczywiście wszystko to ma miejsce, aż do pierwszego rozczarowania, którym bywa zazwyczaj niedotrzymanie terminu komornego.

Sielanka bierze w leh

Nie widzimy powodu aby inaczej stosunki te miały się ułożyć w mieszkaniu państwa Telesforostwa Bielskich przy ul. Złotej, gdzie odnajmuje pokój urodziwa urzędniczka prywatna panna Stasia M.

I tu jak wszędzie marzeniem właściciela lokalu było pozbycie się nieplacącej czynszu sublokatorki. Panna Stasia znowu dziwnie przywiązała się do swego przytulnego i „taniego” mieszkania i ani rusz nie chciała go opuścić.

Chcac zdobyć jeszcze jeden atut w walce o eksmisję na terenie sądu, państwo Bielscy użyli do tego celu dziurki od klucza.

Kiedy panna Stasia odwiedził pewnego dnia jakiś znajomy pan w czekoladowym garniturze, właścicielka mieszkania p. Konstancja Bielska zatelefonowała do swej ciotki wzywając ją do natychmiastowego przyjazdu.

Ciocia przybyła w towarzystwie dwu przyjaciółek. Świadkowie zajęli kolejno miejsce przy dziurce od klucza i skonstatowali że czekoladowy garnitur leży opuszczony na krześle, a jego właściciel na

otomanie, stanowiąc białą plamę na ciemnym tle.

Uroczą gospośnią krechła się po pokoju przygotowując czarną kawę. Świadkowie uznali widok za podniecający i niemoralny. Sprawa znalazła się w sądzie.

Obrońca pozwanej wyjaśnił, że w ekscentrycznym stroju gościa pięknej sublokatorki nie było nic zdrożnego. Rozebrał się po prostu z powodu gorąca jakie panowało w pokoju, gdyż nadmiernie napalono w piecu. A pozatem pan w białym nie był autentycznym bratem panny M.

— To nieprawda proszę wysokiego sądu — przerwała obrońcy ciocia Pietruszewska — brat na siostrę nie patrzy jak kot na słonie. A ten pan tak patrzył że mnie za drzwiami choć jestem kobietą poważną i mego ś. p. męża nigdy nie zdradziłam ciarki przechodziły. A wogóle nie mógł być bratem bo monogram się nie zgadza.

Jak dziś pamiętam czerwone literki „H. D.” a nie żadne „M”.

— Gdzież pani te litery widziała?

— Przyzwolta wdowa jestem i dlatego nie odpowiem na to pytanie.

— Ale jakże mogła pani dostrzec małe litery przez dziurkę od klucza.

— Miałam z sobą wyścigową lornetkę po nieboszczyku, który karciarz, wyścigowiec i fajdak był jakich mało, niech mu ziemia lekka będzie.

Dowody były niezbité. Sąd eksmisji udzielił ale nie z powodu zagadkowego zachowania się brata, czy nie brata, panny Stasi, tylko ze względu na 4-ro miesięczną zaległość.

ZDZISŁAW ANDRZEJOWSKI

CZERWONA PAJĘCZYNA

POWIEŚĆ

Moskwa poruszył się niespokojnie i spojrzał na Poredę z troską.

— Da pan sobie sam radę?

Inżynier skinął głową i poklepał przyjaciela po plecach.

— Nie obawiaj się. Jest przecież nastawione wszystko, jak w zegarku...

— Nie, panie inżynierze, nie! Ja nie o tem myślałem. Co będzie później?

Poreda milczał chwilę, jakby się zastanawiał, a następnie spokojnym zupełnie głosem oświadczył:

— Później mój drogi, będzie to, czego wymagają zwyczaje naszego życia. Nie zobaczymy się pewno długi kawał czasu, ale to nic. Skończy się i pokuta i znów staniemy do pracy, zaczniemy budować od nowa i będziemy to czynić tak długo, póki starczy sił i życia...

— Tak, będziemy znów budować, bo pan nie chciał mnie słuchać. Trzeba było od razu wyjść z okopów i na bagnety!

— Tak myślisz? Czemuż więc nie jesteś z tamtymi?

— Z Judaszami? — zapytał Jan prosto. — Jutro będzie już po nich. Eljaszewicz ostatnią grę zagrał z nami i przegrał ją. Z gniazda, które założył w naszym domu, jutro już tylko popiół będzie!

— Popiół... — powtórzył cicho Poreda — lecz z tego popiołu, jak legendarny ptak, odrodzi się nowe życie, wstanie nowa przyszłość, nowe jutro... nasze...

Wstali ze szkarpy i powlekli się do miasta. Dwaj obdarci i głodni nędzarze, na których oczekiwało jutro...

Dyżurny komisarz zerwał się z krzesła, wbił oczy w stojącą przed nim koszmarną postać i ledwo mógł dobyć głosu z gardła.

— Pan jest inżynier Poreda? Zygmunt Poreda? I to pan spał w ten gmach?

— Tak, to ja. Musiałem zniszczyć zło, które wyległo się w moim domu. Proszę to zanotować, panie komisarzu, gdyż nie innego nie mam na swoje usprawiedliwienie...

Komisarz zostawił Poredę i wybiegł z pokoju. To, co usłyszał, było tak dla niego nieprawdopodobne, że postanowił się skomunikować z komendą główną. Krótki telefon zaalarmował całą służbę bezpieczeństwa. W niespełna pół godziny w komisariacie zjawili się komendant policji, sędzia śledczy, prokurator, cały szereg wyższych urzędników i dygnitarzy.

Poreda podał swe personalia chętnie, lecz wszystkie następne pytania zbywał milczeniem.

— Powiedziałem już wszystko. Do winy się przyznałem, powód tego kroku podałem. Zostawcie mnie w spokoju.

— Ależ panie! — zawołał prokurator. — Czyż pan nie zdaje sobie sprawy z następstw tego szaleństwa? Niechże pan się broni!

— Na to będzie jeszcze czas panie prokuratorze. W sądzie powtórzę tylko to, co już powiedziałem dyżurnemu komisarzowi — musiałem zniszczyć zło, które zaległo się w moim domu. Panowie nie zrozumiecie tego nigdy, więc nie będę wam tłumaczył. Od odpowiedzialności się nie uchylam...

— Panie inżynierze — odezwał się jeden z wyższych oficerów policji — nie tak dawno rozmawialiśmy przecież o pracy pana, był wówczas i pan Jarowski. Rozmawialiśmy wówczas szczerze i po przyjacielsku, czemuż więc pan dzisiaj...

— Tak, tak, pamiętam tę rozmowę. Powiedział mi pan wówczas, że są pajaki, które smują pajęczynę słodką i czerwoną. Zniszczyłem to, z czem wy nie daliście sobie rady, możecie mi tylko podziękować. Gdy wypełni się to wszystko, co spotka mnie z waszych rąk, rozpocznę budować na nowo...

Dygnitarze spojrzeli po sobie.

— Czyżby ten człowiek stojący już niemal przed drzwiami więzienia, które się zamkną za nim na wiele lat, drwił?

KONIEC

towicach.